

הַלֵּילָהּ [כח] ועוד בגלל שהגבורה האירה את דיניה במלכות הנקראת לילה. וְדָבַר
 אֶת־מִלֵּיָא לְאֶת־חֲבֵרָא (ס"א לְאֶתְקַפָּא) בִּיִצְחָק, לֹא קָרַב זֶה אֶל
 זֶה, וְלֹא יָכִיל לְקָרְבָא וכאשר המלכות התמלאה בדינים מאחר שהיא
 התחברה עם הגבורה של יצחק אז נאמר 'לא קרב זה אל זה' ולא היתה יכולה להתקרב אל
 כוחות החסד מאחר שהיא כבר התמלאה בדינים מהגבורה. עַד דְּאֶתָּא יַעֲקֹב,
 וְאֶת־חֵבֶר בְּאַבְרָהָם, וְנָטַל לְיִצְחָק, וְשָׂאֵרֵי לֵיהּ
 בְּאַמְצְעֵיתָא וזה היה עד שבא יעקב החתום בת"ת והתחבר עם החסד של אברהם
 ונטל את גבורתו של יצחק ושם אותה באמצע בין החסד לרחמים של הת"ת בכדי למתק את
 דיניה, כְּדִין אֶתְקָשֶׁר מְהִימְנוּתָא דָּא בְּדָא וְדָא בְּדָא,
 וְאֶשְׁתִּיבּוּ יִשְׂרָאֵל ואז נקשרו כל הספירות הנקראים אמונה זה בזה וזה בזה כי
 החכמה נקשרה בבינה והז"א נקשר במלכות ועי"כ ניצלו ישראל מהמצריים.

במקום שנמצאים האבות חג"ת גם הנהי"ם נמצאים עמהם

וְתַנִּינָן, בְּאֶתֶר דְּאַבְהָתָא אֶשְׁתַּכְּחִי, שָׂאֵר צְדִיקֵיָא
 מִשְׁתַּכְּחִי גַבֵּייהוּ ולמדנו שבמקום שהאבות שהם בסוד חג"ת

נמצאים אז שאר הצדיקים שהם משה אהרן יוסף ודוד שהם כנגד הנהי"ם נמצאים עימהם
 כי הם נכללים עם החג"ת, וְעַל דָּא שְׂמָא דָּא, סָלִיק לְסַטְרִין

אור הרשב"י

מאיר לישראל - היה השך למצרים, שלא יכלו
 לסבול את האור ההוא.

[כח] וביאר המאור ושמש על מש"ב ויאר את
 הלילה שדרשו ז"ל (שמו"ר יד ג) שהיה אור
 לישראל וחשך למצרים פירוש, אותו אור שהיה

הלימוד היומי

לע"נ רבי עזרא שעיו בן מזל זצ"ל

אַחֲרָיִן מִתְּפָרֵשׁ ולכן השם הזה של הע"ב שמות הוא עולה ומתחלק גם בצדדים האחרים כי לפעמים הוא מתייחס גם לנהי"ם, **אֵף עַל גַּב דְּכִלְהוּ נִפְקִין לְאַרְחָא חָד** ואפילו שכולם באמת יוצאים לדרך אחת כי שורשם הוא בחג"ת מכל מקום הנהי"ם הם הענפים שלהם ומשום כך לפעמים הוא מתייחס לנהי"ם.

הפסוק השלישי ויט כנגד יעקב כולו בדרך ישרה כדי למתק את דיני המלכות

כִּד נִהְרָא הָאֵי בְּא"ר מְסִטְרָא דִּי צַחֲקָא, וְאַתְקָשֶׁר בִּיה והנה כאשר מאירה זו הבאר של המלכות מצידו של יצחק החתום בגבורה ונקשרת

בו, **אַתְעָבִיד יִמָּא רַבָּא תְּקִיפָא, וְגִלְגְּלִין תְּקִיפִין, סְלָקִין וְנַחֲתִין בְּזַעַף וְרוּגְזָא בְּתְקִיפּוּ** ע"י הארת הגבורות היא נעשית ים גדול וחזק ורועש והגלים החזקים שהם הדינים הם עולים ויורדים בכעס וברוגז ובתקיפות,

נָטִיל לְעֵילָא, (דף קנ"א ע"א) **סְלִיק, וְנַחֲתִית לְתַתָּא, אַבְרָהָם אָתִי לְקַבְּלָא** (ס"א לְקַבְּלִיהָ) והמלכות נוסעת למעלה והיא עולה בכדי לקבל את

הדינים מהגבורה ואז היא יורדת למטה בכדי לפעול דין בתחתונים ואברהם החתום בחסד בא כנגדה ומושך עליה חוט של חסד בכדי להמתיק את דיניה, **וּמְגֹז רֹוּגְזָא**

וְזַעַפָּא וְחִימָתָא וְתְקִיפּוּ, זֶה אֵל זֶה לָא הוּוּ מִתְקַרְבִּין, ומתוך הרוגז והכעס והחימה וחוזק הדין שהשפיעה הגבורה

עַד דְּאַתָּא יַעֲקֹב למלכות אין החסד והגבורה יכולים להתקרב זה אל זה מאחר שלא הומתקו דיני המלכות, ועי"כ הם שתי בחינות גבורות כנגד החסד שהוא רק בחינה אחת, **וְשָׂכִיד רֹוּגְזָא,**

וּמַאֲיָךְ וְתָבַר גְּלַגְלֵי יַמָּא וכל זה הוא עד שבא יעקב החתום בת"ת והוא ממתק ומשקיט את רוגז הדין של המלכות ומשפיל ושובר את כל גלי הים שהם כוחות הדין שבמלכות (רמ"ק), הִזָּא הוּא דְכָתִיב, זה הוא שכתוב (שמות יד) וַיִּטּ מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם [כז] וַיּוֹלֶךְ יְהוָה אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה וַגּוֹ' כי משה היה חתום בפנימיות הת"ת ולא כמו יעקב שהיה חתום בחיצוניות הת"ת והוא הטה את יד ימינו שהוא החסד על הים שהיא המלכות בכדי למתק את דיניה (רמ"ק). מַאֲי בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה וקשה מה הפירוש שכתוב 'ברוח קדים עזה'. דָּא רוּחַ יַעֲקֹב, עֲזָה תַקִּיף לְקַבְּלֶיהָ, לְתַבְרָא רוּגְזָא דְהַאי יַמָּא אלא זה רוחו של יעקב החתום בחיצוניות הת"ת שהיא עזה וחזקה כנגד כחות הדינים בכדי לשבר ולמתק את רוגז הדינים של הים שהיא המלכות.

אור הרשב"י

בורח אלא מפני המלך, כך עמד משה על הים אמר לו משה בשם הקדוש ברוך הוא שיבקע ולא קבל עליו הראהו המטה ולא קבל עליו עד שנגלה הקדוש ברוך הוא עליו בכבודו וכיון שנגלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ובגבורתו התחיל הים בורח שני הים ראה וינס (תהלים קיד ג) אמר לו משה כל היום הייתי אומר לך בשם הקדוש ברוך הוא ולא קבלת עליך עכשיו מפני מה אתה בורח מה לך הים כי תנוס, אמר לו לא מפניך בן עמרם אני בורח אלא מפני ארון חולי ארץ מלפני אלהי יעקב ההופכי הצור אנם מים הלמיש למעינו מים.

[כז] ואיתא במכילתא רבי ישמעאל על מש"כ ויט משה את ידו על הים, התחיל הים עומד כנגדו אמר לו משה בשם הקדוש ברוך הוא שיבקע ולא קבל עליו הראהו את המטה ולא קבל עליו. משל למה הרבר דומה למלך שהיו לו שתי גנות זו לפניו מזו מכר את הפנימית ובא הלוקח ליכנס ולא הניחו השומר אמר לו הלוקח לשומר בשם המלך ולא קבל עליו הראהו את הטבעת ולא קבל עליו עד שניהג הלוקח את המלך בעצמו ובא כיון שבא המלך התחיל השומר בורח אמר לו כל היום הייתי אומר לך בשם המלך ולא קבלת עליך ועכשיו מפני מה אתה בורח אמר לו לא מפניך אני

וַיִּשֶׂם אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם [כז] (נ"א הוא) אֶרֶיק
 יִמָּא מִימֵי רוּגְזִין, וְאֶת־פְּלִיגוּ מִיָּא לְסִטְרָא דְאַבְרָהָם
 וּלְסִטְרָא דְיַעֲקֹב ומש"כ וישם וכו', פירושו שהתרוקנה המלכות הנקראת ים מכל
 מימי רוגז הדינים שבה ואז נחלקים מי הגבורות שבה אל צד החסד של אברהם ואל צד
 הת"ת של יעקב ואז הדינים מתרוקנים ממנה ונמתקים, הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב וזהו
 מש"כ וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם לְסִטְרָא דָּא וּלְסִטְרָא דָּא כי מי הגבורות
 נבקעו והלכו זה לצד זה של החסד וזה לצד זה של הת"ת. וְעַל דָּא אֶתְנוּן כְּלָהוּ
 בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל בְּדִקְא יְאוּת ומאחר שהרחמים של יעקב החתום בת"ת גרמו
 להמתקת דיני המלכות לכן אותיות הפסוק שלו שהוא פסוק ויט הולכים בדרך ישרה כראוי,
 ואפילו שהת"ת חציו דין וחציו רחמים והיה ראוי שחצי פסוק יהיה בדרך ישרה וחצי למפרע,
 בכל זאת מכיון שפעולתו הוא בכדי למתק את דיני המלכות לכן כל הפסוק הוא בדרך ישרה

באופן זה.

אור הרשב"י

הנסים הללו נעשו ע"י משה שנאמר ויט משה
 את ידו על הים לפיכך הקדוש ברוך הוא
 משבחו שנאמר (ישעיה סג) ויזכור ימי עולם
 משה עמו, וכתוב (שם ישעיהו ס"ג) מוליך לימין
 משה זרוע תפארתו.

[כז] ואיתא בשמות רבה על מש"כ ויבקעו המים
 אינו אומר ויבקע הים אלא ויבקעו המים מלמד
 שכל המים שהיו בכל המעיינות ובבורות ובכל
 מקום נבקעו שנאמר ויבקעו המים, וכן בשעה
 שחזרו חזרו כל המים שכה"א וישבו המים, וכל

הלימוד היומי

לע"נ רבי עזרא שעיו בן מזל זצ"ל